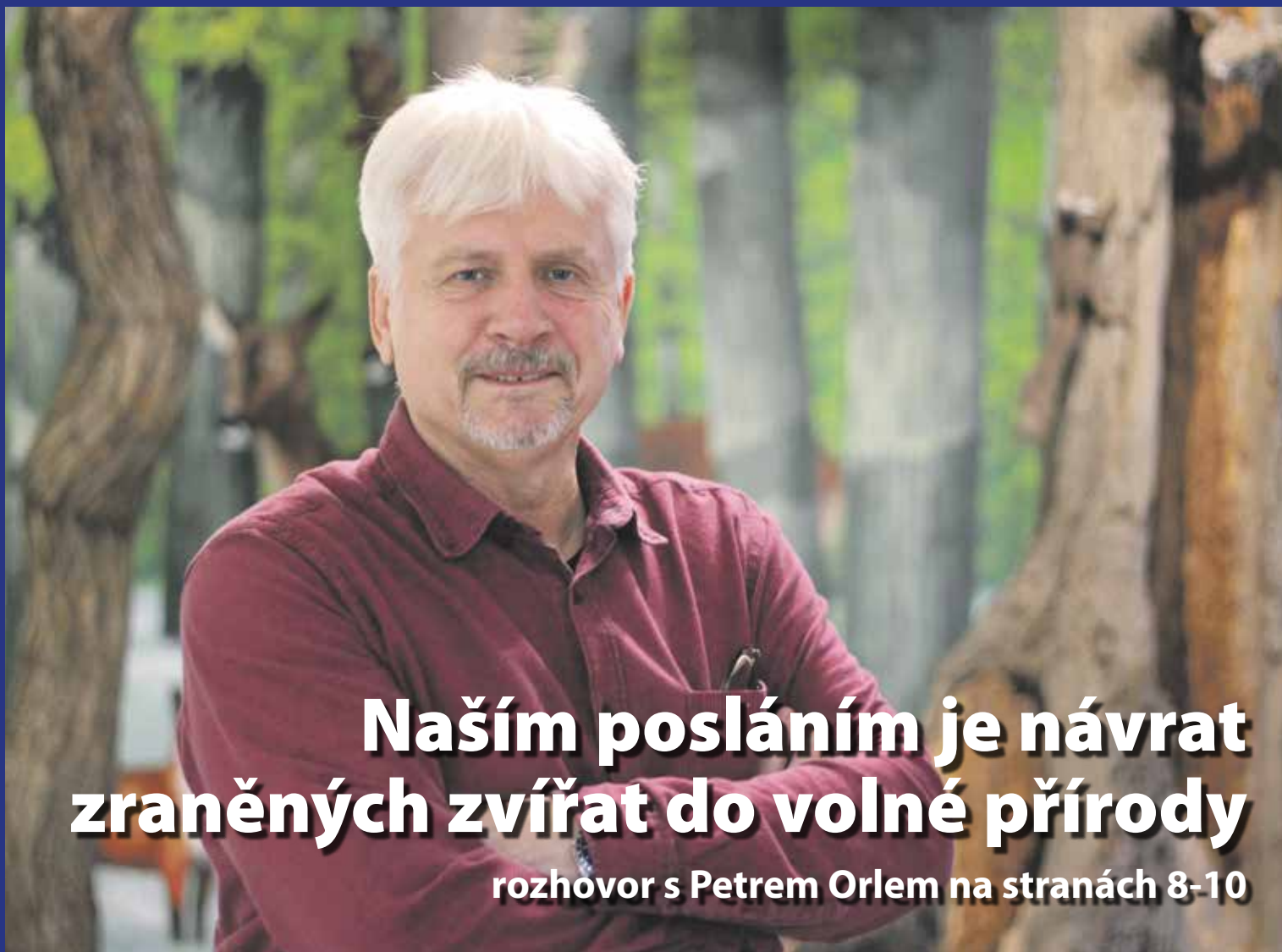

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | X. ROČNÍK | LEDEN-ÚNOR 2024

**Naším posláním je návrat
zraněných zvířat do volné přírody**

rozhovor s Petrem Orlem na stranách 8-10

ZAPOJTE SE DO NAŠICH SOUTĚŽÍ

**LÁSKA. RADOST.
SPOLEČNÉ CHVÍLE.**

WWW.OCFRYDA.CZ

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Geiringerové – 25. část

Ferdinand Victor Geiringer začal v Místku působit jako zaměstnanec Aloise Lembergera, který z něj vytvořil svoji prodlouženou místeckou ruku. Netušil tehdy, že tato „ruka“ se bez jeho vědomí začne samostatně hýbat a že jí zůstane pod nehty i něco málo z jeho vlastnictví. Při vyslovení jména Geiringer se pak nejednomu textilnímu dělníkovi v Místku začala v žilách prudce vařit krev a tlak vyskakoval povážlivě vysoko.

► Petr Juřák

Pět měsíců v Maďarsku

Manželé Geiringerovy jsme opustili ve chvíli, když 30. listopadu 1939 dorazili na budapeštské nádraží. Asi tehdy netušili, že se v Maďarsku nakonec zdrží plných pět měsíců.

Po příjezdu do Budapešti odjeli taxíkem do bytu své neteře Olly Eisenmannové, kde se ubytovali na několik prvních dní. Poté se přesunuli ke své švagrové Rose Walterové, kde zůstali až do konce svého pobytu v Maďarsku.

Čas strávený v této zemi mohli oprávněně hodnotit jako to nejlepší, co je za celou dobu nucené emigrace potkalo. Po prožitých útrapách ve válkou zmítaném Polsku se najednou ocitli v oáze klidu. Maďarsko bylo královstvím bez krále (vládl zde regent admirál Miklós Horthy), okupováno nebylo, nebylo ani ve válečném stavu s Německem, neprobíhaly zde žádné internace Židů či nějaké další restriktce. Dokonce se zde setkali s řadou svých známých, kteří uprchli z Rakouska nebo Československa.

Jediným problémem emigrantů v této zemi bylo získání povolení k pobytu, a pokud se jim to nepodařilo, museli do internačního tábora. V tomto ohledu se na manželé Geiringerovy usmála štěstěna, díky dobrému známému své neteře se tomuto scénáři

vyhnuli. Tento člověk se totiž přátelil s policejním komisařem Kálmánem Szoykou a ten jim zajistil dočasnou ochranu. Podařilo se jim rovněž získat falešný certifikát o árijském původu, který jim zajišťoval možnost bez problémů cestovat nejen v rámci Maďarska, ale také do jiných zemí.

Co dál?

Když se Ferdinand Geiringer od svého syna Ernesta, pobývajícím v Londýně, dozvěděl, že může zůstat pouze v zemi, která není ve válce s Anglií, rozhodl se v Maďarsku zdržet tak dlouho, jak to jen bude možné. V Budapešti nezahálel, ale snažil se aktivně hledat varianty, kam a jak dál, kdyby se politická situace změnila. Rozpracovával dvě verze, cestu do Anglie nebo do Palestiny. „Celou dobu, co jsem byl v Budapešti, jsem se snažil získat víza pro sebe a svou ženu, ale nebylo možné získat vízum do Jugoslávie nebo Itálie, protože nám chyběl certifikát o árijském původu. Vyzkoušel jsem Francii na základě toho, že potřebuji vízum k cestě do Anglie, a získal jsem tranzitní vízum pod podmínkou, že nejprve předložím anglické vstupní vízum. Snažil jsem se získat španělské vízum a portugalské vízum, ale bylo mi doporučeno, abych nebyl tak často viděn na pasových úřadech, takže po obdržení mého falešného certifikátu o árijském původu

Regent Maďarského království v letech 1920 až 1944 admirál Miklós Horthy.

Foto | archiv Petra Juřáka

jsem si pro jistotu nechal do pasu zapsat vízum do Itálie.“

Geiringerovi se v Maďarsku setkávali s řadou svých přátel, někteří jim vypomohli i finančně. Zajímavý je příběh spojený s německým obchodníkem Otto Wernerem. Ten Geiringerovi poslal peníze, které ale nepoužil a s díky je Wernerovi vrátil. Chtěl se mu ale za toto gesto nějak revanšovat, a tak se ho dotazoval, jestli mu může poslat nějaký dárek. Jelikož se dozvěděl, že v Německu je nedostatkovým zbožím slanina, rozhodl se mu jí poslat 10 kg, ale bohužel to neklaplo, protože na tuto komoditu panovalo

vývozní embargo. Tak mu poslal alespoň vykrmenou 12kg husu. Na čem ale Wernerovi obzvlášť záleželo, bylo mýdlo, ale ani to nebylo možno vyvézt. Z toho všeho Geiringer usoudil, že poměry v Německu budou asi dost bídné, když i takoví boháčci jako Werner žebrají o pár kousků mýdla. Od Wernera se Geiringer také dozvěděl, že mu místečtí nacisté nabízel jeho továrnu v Místku. Bylo to ve stejné době, kdy Geiringerovi byli ještě v Krakově, tedy poměrně krátce po vynucené emigraci. Co se dělo s jeho podnikem dále si ovšem necháme na další pokračování. ■

INZERCE FMP 2017/01

MYCÍ AREÁL

mycí tunel

- nejlepší myčka v ČR
- mytí textilními mikrovláknny
- neškrábe, šetří lak, obsluha

jednoduchost - kvalita - pohodlí

www.armacarwash.cz
otevřeno denně

ARMA

CAR WASH

S NAŠÍ PÉČÍ AUTO
NEZESTÁRNE...

Nové samoobslužné mycí boxy v areálu Arma Car Wash

První občánek roku 2024 je z Lískovce

První občánkem letošního roku ve Frýdku-Místku, který zakřičel na tento svět, se stal Adrian Krejčí z Lískovce. Chlapeček se narodil ve frýdecké nemocnici třicet minut před půlnocí 1. ledna a současně byl i prvním novorozencem na Frýdecko-Místecku. Jeho váha byla 3130 g a měřil 49 cm.

V loňském roce se v porodnici ve Frýdku-Místku narodilo celkem 1032 novorozenců, z toho 545 chlapců a 487 děvčat. V celkovém počtu jsou uvedeny i dva páry dvojčat. V oblíbené jmen nejvíce převládají Jakub a Eliška. U chlapců následují Matyáš, Oliver, Jan a Dominik, mezi dívčími jmény

se za Eliškou umístily Viktorie, Tereza, Natálie a Sofie. Neobvyklá jména zastupují Noel, Zachariáš, Conor a Bonifác, u děvčat: Arleta, Tamia, Zara, Aurora a Ayra. Sňatek uzavřelo v roce 2023 celkem 185 párů, kdy 128 z nich bylo civilních, 22 církevních a 35 se odehrálo mimo sňatkovou síň. ■

Rekordní sbírka Vánoční strom

O uplynulých vánočních svátcích byli obyvatelé Frýdku-Místku štědrí. V kasičce na místeckém náměstí Svobody nebo na účtu veřejné městské sbírky Vánoční strom bylo vybráno na podporu matek s dětmi z Azylového domu Sára na Bruzovské ulici celkem 111 131 Kč. Jedná se o rekordní obnos za celou existenci vánoční sbírky. Vysokou částkou přispěla firma, která městu zapůjčila techniku na převoz vánočních stromů na obě frýdecko-místecká náměstí. Její zástupci věnovali 20 tisíc korun.

Peníze jsou určeny na vybavení do centra Sára, což představuje matrace do dětských postýlek, ložní prádlo, obnovu vybavení kuchyňky a sprchových koutů. Organizátoři akce i pracovníci centra nezapomněli ani na dárky, hry a pomůcky ke společným aktivitám s dětmi. Dosud nejvyšší částka tradiční sbírky 76 493 Kč se vybrala v roce 2022. Putovala do Hospicu Frýdek-Místek na zakoupení kyslíkových koncentrátorů. Loňský výtěžek byl o téměř 35 tisíc korun vyšší. ■

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT

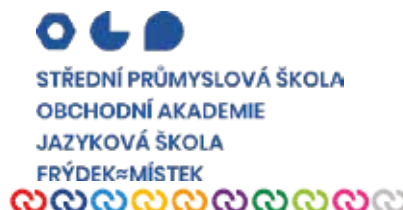
Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Vítězslav Sachr
Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: MAFRAPRINT, Pavelkova 7, Olomouc
Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká distribuční k.s. | Nevyžádané příspěvky nevracíme
Za obsah inzerce zodpovídá její zadavatel, nemusí odpovídat názoru redakce
Neoznačené foto pochází z archivu redakce | Datum vydání: 27. 1. 2024 | Náklad: 26 200 ks
Foto na titulní straně: Jiří Vítězslav Sachr

Inzerci vám rád zprostředkuje
Jiří Vítězslav Sachr
Tel.: 608 832 606
redakce@fmpatriot.cz, inzerce@fmpatriot.cz

www.fmpatriot.cz

INZERCE FMP 2015/03

- ✓ Strojírenství
- ✓ Technická zařízení budov
- ✓ Technické lyceum
- ✓ Informační technologie
- ✓ Obchodní akademie
- ✓ Ekonomické lyceum
- ✓ Veřejnosprávní činnost

POJF≈M – Škola, která sPOJuje!

- ✓ jistota uplatnění pro techniky i ekonomy
- ✓ vysoká podpora výuky cizích jazyků
- ✓ nadstandardní úroveň vybavení a spolupráce s firmami
- ✓ dlouhodobě výborné výsledky u maturitní zkoušky
- ✓ škola otevřená žákům – studentský parlament POJ rada
- ✓ škola s vysokým zapojením žáků do dění na škole
- ✓ podpora reálných podnikatelských aktivit žáků
- ✓ certifikáty – CISCO, Autodesk, ECDL, FCE, CAE
- ✓ rozsáhlá mimoškolní činnost, Klub anglického divadla
- ✓ odborné praxe studentů v zahraničí v rámci Erasmus+
- ✓ bezplatné kurzy přípravy k přijímacím zkouškám

web: www.pojfm.cz, email: skola@pojfm.cz,

FB: @pojfm, tel: 558 406 111

Dny otevřených dveří: 27. 1. 2024 a po telefonické domluvě

- Tepelná čerpadla alpha innotec
- Kotle na dřevo Blaze Harmony
- Instalace podlahového a ústředního topení
- Plynové kondezační kotle Broetje Heizung

www.hrusatop.cz

Tel.: +420 725 980 764, mail: d.hrusecky@email.cz, Místecká 176, 739 21 Paskov

SLOUPEK

Jaký byl?

Špatný. Hovořím o uplynulém roce 2023. Zvažoval jsem pouze jednoslovné hodnocení. Napadlo mě jich mnoho, a nakonec zvolil to slušné: za NIC! Abych se hned v úvodu nerouhal, v něčem přece jen byl pro mě příznivý: narodilo se mi v pořadí šesté vnouče. Holčička. Zdravá!

Šílený závěr roku s tolika mrtvými v Praze. Dodnes nemohu uvěřit. Tam, kde jsem před více než čtyřiceti lety studoval, došlo k tak hroznému krveprolití. Ten osudný den jsem byl v Praze a těsně před polednem odjížděl do Frýdku. Doma jsem pustil televizi a viděl tu hrůzu naživo... Šílené! Ještě více šílené jsou ale následné reakce některých našich spoluobčanů na celou tragédii. Nad některými komentáři a diskusními příspěvky zůstává rozum stát. Jak někdo může hodnotit z gauče a od PC počínání zasahujících policistů? Proč někdo považuje pro sebe za přínosné, že bude znát obsah dopisů, které po sobě zanechal hromadný vrah? Vyšetřování ještě neskončilo a jedná se o důležité důkazní materiály (včetně dalších), a proto je policisté nezveřejnili. Jak psychologové a psychiatři zabrání někomu, aby si požádal o zbrojní průkaz a „zmagoril“ až o několik měsíců později, kdy už bude jeho držitelem? Zakázat prodej střelných zbraní? Postavit do všech veřejných budov detekční rámy? To by musely být i v hospodách! Poslední kapkou do toho všeho je ministr Jurečka – večírek a pozdější lži. Křesťan by neměl nekřesťansky lhát. Zdá se, že lež je neoddelitelnou součástí života celé společnosti. Lžou nám politici, lžou nám obchodníci. Lžou všichni! Leden je měsícem slev a doprodejí a snížení cen se mělo projevit především u potravin po úpravě DPH! A tak houska kdysi za 4,90 je teď zlevněná za 4,50! A počítejte! Snížené DPH se projevuje alespoň v očích vládnoucí garnitury. A můj novoroční vzkaz opravdu pro všechny: Než něco vypustíte z huby, raději předtím dlouho přemýšlejte. Špatné slovo nebo celá věta se už nikdy nedají vzít zpět! Pokud jste navíc ve vrcholné politice, jste víte kde? Že! Přeji všem šťastnější rok 2024, než byl ten předcházející.

Váš Martin Sládek

Město má nelichotivé prvenství

Přestože ministr vnitra Vít Rakušan ke konci roku – pár dní před silvestrovskými oslavami, vyzval radnice i veřejnost, aby se vzhledem k tragédii na Filozofické fakultě UK Praha a v Klánovickém lese vzdaly ohňostrožů a dalšího užívání zábavní pyrotechniky, jeho slova na úrodnou půdu nepadla.

Hlavní město ani Brno nebo Ostrava však nepatřily k nejhrošším. Zřejmě nejvíce peněz na silvestrovské radovánky a světelnou show mají spoluobčané v našem městě. Výbuchy a třaskání petard už byly slyšitelné dva tři dny před příchodem nového roku 2024, ale také na Štědrý den i po celé období vánočních svátků. Vůbec nejvyšší hodinové průměrné koncentrace částic PM10 byly celorepublikově podle hydrometeorologů naměřeny ve Frýdku-Místku. Až druhé místo „obsadila“ pražská čtvrť Vysočany a třetí skončilo Ústí nad Labem. V případech menších částic PM2,5 byla koncentrace opět nejvyšší v našem městě. Na druhém místě skončily pražské Holešovice

a třetí Věřňovice na česko-polských hranicích.

Koncentrace jemných prachových částic a dalších škodlivin včetně rakovinotvorných látek tedy mnohonásobně překročily zákonem stanovené limity. Odborníci konstatují, že ze zábavní pyrotechniky a ohňostrožů se každý rok uvolní desítky tun toxických látek. Například podíl Baria se zvýšil až 58násobně. Některé prvky přitom zůstávají v těle i roky. Jáchym Brzezina z Českého hydrometeorologického ústavu k měření uvádí: „Monitorujeme u silvestrovských oslav pravidelně především koncentraci suspendovaných částic PM10 (menší než 10 mikrometrů) a PM2,5 (menší než 2,5 mikrometru). Maximální koncentrace prachových částic

naměřené krátce po půlnoci zejména ve městech bývají často vůbec nejvyšší naměřenou hodnotou až do další novoroční půlnoci.“ Brzezina mimo jiné uvedl, že zvýšené koncentrace znečišťujících látek na jednu stranu jasně prokazují použití pyrotechniky a naopak nejsou přímo úměrné odpálenému množství petard nebo světlic. Situaci ve městech ovlivňují i rozptylové podmínky a další okolnosti například jak daleko se nachází od měřicí stanice. „Proto nemůžeme přesně podle naměřených dat stanovit, že zrovna ve Frýdku-Místku se odpalovalo nejvíce,“ konstatoval Brzezina. „Byly tady naměřeny koncentrace převyšující 250 mikrogramů na metr krychlový (limit je 50 mikrogramů v případě PM10) a u PM2,5 více než 215 mikrogramů na metr čtvereční při daném imisním limitu 20 mikrogramů. Přímou v místě intenzivních odpalů lze očekávat koncentraci prachových částic mnohem vyšší – i v řádu tisíců mikrogramů na metr krychlový,“ vysvětlil hydrometeorolog. ■

První sobota v únoru ožije masopustem

Masopustní veselí na místeckém náměstí Svobody propukne letos už první únorovou sobotu. Součástí bude průvod masek a další doprovodný program. Začne od 8. hodiny prodejem tradičních zabijačkových produktů a dalších výrobků. Náměstím bude proudit masopustní průvod, nejen děti potěší pouliční divadlo a kejklíři, k dobré náladě přispěje kapela a také soutěže a hry pro malé i velké. ■

INZERCE FMP 2061/01

**Kominictví
BUMBALA**

+420 724 921 728
bumbala.lukas@seznam.cz
www.kominictvibumbala.cz

INZERCE FMP 2066/01

Slavíme 15 let!
Včelí obchůdek
vše pro zdraví a včelaře
! POZOR ZMĚNA SÍDLA !
nově nás naleznete zde:
Třebízského 116
Frýdek-Místek
www.vceliobchudek.cz

Seniortaxi jede dál s novým dopravcem

Od letošního roku se změnil pouze dopravce, jinak vše zůstává při starém. Řeč je o službě pro nejstarší občany města, tzv. Seniortaxi ve Frýdku-Místku.

O taxislužbu je mezi nejstaršími občany stále velký zájem, protože si lidé zvykli na výhodný dovoz za zdravotnickou péči. Seniortaxi se začalo provozovat v roce 2020 a využívalo ho měsíčně 70 až 350 potřebných osob. V roce 2023 se za jeden měsíc přepravilo přes 400 seniorů a ujelo okolo 3400 kilometrů.

„Nejčastěji si občané službu objednávají, když se potřebují přepravit k lékaři, například do nemocnice nebo do místeckých zdravotnických zařízení. Mezi seniory jsou často lidé se sníženou pohyblivostí či s jinými zdravotními problémy, tato služba je tak pro ně skutečně ulehčením,“ uvedla náměstkyně primátora Leona Sárkóziiová a dodala, že kromě změny dopravní společnosti se pro občany nic jiného nezměnilo. „Stále platí, že seniortaxi mohou využít obyvatelé starší 70 let, kteří mají

trvalý pobyt na území města. Stačí, když si bezplatně vyřídí kartičku na odboru sociálních služeb vedle hlavní budovy magistrátu. Cestující zaplatí za jízdu dvacetikorunu a jednu osobu s sebou může svézt zdarma. Kvůli velkému zájmu doporučuji, aby si službu objednávali v předstihu,“ doplnila.

Seniortaxi lze využívat ve všední dny od 6 do 14 hodin a po telefonické objednávce alespoň

den předem v době od 6 do 18 hodin. Každý obyvatel může vozidlo využít maximálně 6krát za měsíc. Seniortaxi své zákazníky nedopraví pouze k lékařům, ale také na poštu, vlakové nebo autobusové nádraží, do center pro seniory, knihovny a další jimi zvolené cílové stanice. Město v průběhu let 2020 až 2023 dotovalo službu seniorům částkou ve výši téměř 4,5 milionu korun. ■

Končí svoz vánočních stromků

Posledním dnem, kdy můžete „zlikvidovat“ u kontejnerů na komunální odpad svůj vánoční stromeček, je 30. leden letošního roku. Pracovníci technických služeb žádají občany, aby stromky odkládali ke kontejnerům nejpozději jeden den před uvedeným datem, aby nedocházelo k jejich hromadění po celý týden. Stromky budou v kompostárně štěpkovány a následně se stanou součástí kompostu. Proto je zapotřebí důkladně odstranit všechny vánoční ozdoby včetně závěsných háčků a dalších pevných součástí výzdoby. ■

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ

PATRIOT

10. rok
s vámiinzerce: 608 832 606
e-mail: inzerce@fmpatriot.cz

INZERCE FMP 1979/04

Bezohledné politické manévry kolem Alzheimer centra

Poslední zastupitelstvo města bylo velmi rušné a bouřlivé. Hlavním bodem jednání se stala výstavba Alzheimer centra s kapacitou 90 míst, které se stalo předmětem politických intrik a zákulisních her.

Největší politický klub v zastupitelstvu, Naše Město (NMFM), se pokusil svým postojem zabránit výstavbě tohoto důležitého zařízení. Primátor Petr Korč na jednání předložil v rozporu s jednacím řádem zastupitelstva protinávrh k řádně předloženému materiálu náměstkyně Hořínka. Po bouřlivém jednání a hádkách mezi samotnými koaličními stranami primátor protinávrh stáhl, protože věděl, že tento návrh na zastupitelstvu pravděpodobně neprojde. Tímto postupem však NMFM dovedlo zastupitele do pasti. Buď měli šanci podpořit návrh koaličního hnutí ANO, nebo se centrum nakonec nepostaví. NMFM zřejmě doufalo, že opozice se klasicky zdrží a návrh neuspěje. V kuloárech se přitom šuškal, že NMFM tyto pozemky potřebuje pro někoho jiného a výstavba Alzheimer centra a Domovinky mu nehraje do karet. Díky hlasům hnutí Přátel FM, kteří měli výstavbu ve svém volebním programu, hnutí ANO a KDU-ČSL (kdo jak hlasoval lze dohledat na webu města) však nakonec těsně původní návrh prošel a Frýdek-Místek se snad brzy

dočká nového Alzheimer centra, kterých je ve městě nedostatek. Samotní zastupitelé za NMFM tedy vznik svým hlasováním nepodpořili.

Situace kolem Alzheimer centra nám připomíná události před několika lety, kdy jsme

společně s NMFM zakládali městskou společnost Dopravní podnik. Této městské firmě byla zpočátku deklarována podpora ze strany koaličních partnerů, avšak hnutí NMFM si vytvořilo zástupný problém, otočilo situaci a celý podnik zrušilo, aby dalo přednost soukromé firmě. Tím jsme přišli o výhody a dotace, které byly původně vyhrazeny pro město.

Celá situace okolo Alzheimer centra ukazuje, jak neohleduplné a bezohledné mohou být politické manévry. NMFM se zde snaží zabránit výstavbě důležitého zařízení, které by přineslo výhody a podporu nemocným lidem a jejich rodinám. Je důležité, aby byl postup politických stran a zastupitelů v souladu se skutečnými potřebami občanů a nedával přednost osobním zájmům a zákulisním hrám. Občané by měli být hlavním zájmem a jejich potřeby by měly být na prvním místě.

Mgr. Pavel Machala,
předseda klubu Přátelé FM

Vždy skromný a pokorný, čistá duše, takovým byl frýdecký amatérský malíř Josef Lang

Kdo byl Josef Lang a jak na něj vzpomínají dodnes žijící pamětníci? Drobný, nenápadný a do sebe uzavřený introvert – skromný a pokorný, hluboce věřící člověk. Amatérský malíř, kterého jste mohli potkávat, když soustředěně zaznamenával pastelkami do svého skicáku obrázky okolní krajiny, proměny města a přírodu, kterou vždy miloval. S jeho tvorbou se můžeme setkat na řadě míst, je zastoupena ve sbírkách Muzea Beskyd Frýdek-Místek, v soukromých sbírkách nejen v České republice, Evropě, ale i ve Spojených státech amerických a Kanadě. Autorovy největší práce – čtyři lunety s příběhy ze starých časů, zdobí od roku 1952 poutnickou kryptu baziliky minor Navštívení Panny Marie ve Frýdku.

► Jiří Vítězslav Sachr

Narodil se v tříkrálovou neděli roku 1924 do německo-české rodiny tehdy třiatřicetiletého stolaře Ludvíka Langa a jeho ženy Marie. Po otci Němec, matka byla Češka pocházející z Příboru. Vyrůstal ve starém měšťanském barokním domě v Hluboké ulici č. p. 66 (dnes všeobecně známý jako Langův dům – sídlo Muzea Beskyd Frýdek-Místek) a stejně jako později jeho dva mladší sourozenci navštěvoval německou obecní školu u farního kostela sv. Jana Křtitele ve Frýdku, na kterou navázal studiem v německé měšťanské škole, která byla umístěna ve stejné budově. Jak na Josefa vzpomíná jeho sestra Marie, nikdy nebyl manuálně zručný ani praktický člověk. Už od školních let si stále zapisoval poznámky, co ho zaujalo a jen kreslil... Jeho nejstarší dochované dílo je plakát na uctění osobnosti zemřelého prezidenta Osvoboditele T. G. Masaryka ze září 1937, který byl umístěn na školní výstavě.

Hned po škole nastoupil jako stavební dělník ke staviteli Klemovi a později do firmy Leopolda

Kovařika, ale do jeho života čerstvé plnoletého mládence vstoupila druhá světová válka. Už v roce 1942 byl jako osmnáctiletý frýdecký Němec přidělen k Arbeitsdienstu (veřejně prospěšným pracím – pozn. autora), aby hned v následujícím roce narukoval do wehrmachtu.

Josef Lang o svém životě a válečných útrapách otevřeně mluvil jen s několika velmi blízkými přáteli, v tom byl vždy velmi obezřetný. Jeho válečná anabáze je dnes zaznamenána jen díky jeho písemným vzpomínkám, vepsaným na stránky památníku, nazvaným jejich autorem Das Kriegsjahr 1943, věnovaným jeho o téměř dvacet let mladšímu kamarádovi a sousedovi Václavu Řehovi. Jezdili spolu a s dalšími trampy na Osoblažsko a do tehdy střeženého vojenského prostoru Libavá.

Jak Václav Řeha vzpomíná: „Seznámili jsme se spolu ve výtvarném kroužku v Domě kultury Válcoven plechu, který vedl akademický malíř Bedřich Holáček. Oba jsme si padli do oka, a když se z nás v roce 1972 stali sousedé v jednom domě, on bydlel v přízemí a já v horním patře, začali jsme

Josef Lang na fotografii ze své vojenské knížky.

Foto | Archiv Václava Řehy

se i navštěvovat. Měl rád přírodu a opuštěná místa, dělal nám na našich společných vandrech průvodce i překladatele z němčiny, když jsme procházeli opuštěnými vesnicemi, zdevastovanými hřbitovy a kostely v Sudetech. S kamarády jsme hltali jeho vyprávění o válečných útrapách, kterými prošel, naléhali jsme na něj, aby nám toho řekl více. Ne vždy se

nám to dařilo. Bylo vidět, že je to pro něj trauma, týdny strávené v mrazu v německých zákopech na ruské frontě. Vzpomínám si, jak nám líčil, že vzdálenost mezi jejich a ruským postavením dělilo asi 500 metrů. Uprostřed prostoru mezi oběma nepříteli stál velký stoh slámy, do kterého se spolu s kamarádem odplížil ze zákopu, aby ve stohu přečkali mrazivou

Rodina Langova na snímku z 10. září 1935. V popředí zleva Josef, sestra Marie a bratr Ludvík.

Josef Lang sedmý zprava, vedle otce s mladším bratrem Ludvíkem v peřince.

noc. Nad ránem, když se chtěli odplížit zpět, uslyšeli z druhé strany stohu ruské vojáky. Také oni měli stejný nápad, a tak je tu noc dělilo od sebe jen několik balíků suché slámy. Necítil k nim žádnou nenávisť, oni i Josef Lang byli figurkami na šachovnici ve hře mocných. To, že válku přežil, připisoval své víře v Boha a každodenním modlitbám. Jeho spolubojovníci mu posměšně říkali Regiments Pfarrer. Samozřejmě nás zajímalo, zda také někoho zastřelil. Nevěděl, a ani to nechtěl vědět. Když dostali rozkaz k palbě, střílel ze svého postavení směrem k nepříteli bez toho, že by na někoho živého cílil.“

Ve svých zápiscích Das Kriegsjahr 1943 popisuje svou válečnou anabázi: „Na nádraží v Ostravě–Hrušově mě spolu s dalšími odvedenci naložili hned po Velikonočních 27. dubna 1943 do nákladních vozů na dlouhou cestu přes Hof, Chemnitz, Kohlfurt, Glogau, Ostrowo a Kalisz. Ráz krajiny se měnil a vesnice vypadaly čím dál chudší. Cesta vlakem pokračovala přes Litzmannstadt (dnes polská Lodž) do Warszawy. Zde krátká přestávka na nádraží, dostali jsme teplé jídlo od Červeného kříže a jízda pokračovala dále na východ do Brest–Litovska, kam jsme dorazili v podvečer. V pohybu jsme byli i další dny – 1. května 1943 Minsk a po dalších dvou dnech Konotop. Konečnou stanicí na železnici byl Gluchów, odkud jsme se vydali na třídní pochod dlouhý 80 kilometrů směrem k frontě. Přišli jsme do neznámé ruské vesnice, v domech ještě sem tam bydleli lidé. Každý se umyl ve vodě načerpané ze studny. K večeru si pamatuji, kreslil jsem na feldpostkartku dvě zemljanky pokryté slámou a poslal ji s pozdravem strýci Špačkovi (Gluchow, 5. května 1943).

Po skupinách jsme se ubytovali v jednotlivých domech. Rozhovor s místními byl stručný, nerozuměli nám. I tehdy, když jsem na ně promluvil česky, odpovídali: „Nie panimaju.“ V další osadě se s námi rozloučil jeden poručík, který nás doprovázel. Každému stiskl ruku a popřál nám hodně bojových úspěchů. Odpověď zněla: „Auf Wiedersehen Herr Leutnant!“

Šlapalo se dále přes další neobydlenou vesnici. V prázdných domech visely na stěnách obrázky Panny Marie, Krista, svatého Josefa. Bylo vidět, že i tamější lidé jsou věřící. Zvláštní pocit zvědavého vojáka, prohlížejícího si prázdné obydlí...“

Na dalších stránkách se dozvídáme, že byl Josef Lang se svým kamarádem přidělen k obsluze minometu vzor Gr. W. 34, pracoval se zaměřovačem. Popisuje chvíle rozptýlení, kdy navštívil kulturní představení dvou hereček ve vesnickém sále, i noční útoky sovětské kalvárie a volání přiovilých Rusů směrem do německých zákopů: „Deutsche Soldaten, kommt zu uns, Hitler kaput!“ Také popisuje každodenní život v zákopech na frontě.

Při sovětské ofenzivě v neděli 6. září 1943 byl Josef Lang raněn střepinou ze střel vypálených z gardových raketometů, tzv. kaťuš (BM 8, BM 13). Poranění bylo vážné, a tak po vytažení střepiny a základním ošetření dostal na blůzu červený lístek a byl na koňském povoze odvezen na hlavní obvažiště a odtud s ostatními raněnými na provizorních lavicích v nákladních vagonech vlakem do stanice Konotop, pokračovali do Kijeva a konečně v sobotu 11. září 1943 do Lublinu. Z lazaretu byl propuštěn 4. listopadu 1943 a vlakem odjel domů na zdravotní dovolenou. Na frontu se vracel

Snímek zachycuje sedmnáctiletého Josefa Langa.

Foto | 3x archiv Marie Langové

20. listopadu 1943 a po vyřízení všech formalit a nafasování zimní výstroje se po další jízdě přes Krakow dostal do Lwowa. Odtud pokračoval do Proskurowa, Winnice, Kozatinu a Belaje Cerkowi.

Podruhé byl zraněn po úporných bojích na začátku března 1944. Z celé IV. kompanie zůstalo

naživu pouhých devět mužů, mezi nimi i Josef Lang. Opětovně raněný, tentokráté zásahem střely do levé nohy. Na povozu jej spolu s dalšími raněnými odvezli do polního lazaretu v Mogilowie. Následovala zdravotní dovolená od 25. června do 10. července 1944. ■

Pokračování příště.

INZERCE FMP 2062/01

KOMEDIE JIŘÍHO VEJDĚLKA
ARISTOKRATKA VE VARU
HYNEK ČERNÁK · TATIANA DYKOVÁ · YVONA STOLAROVÁ
SIMONA LEWANDOWSKÁ · ELIŠKA BALZEROVÁ · MARTIN PECHLÁT · PAVEL LIŠKA
ZDENEK PIŠKULA · PETRA NESVAČILOVÁ · TOMÁŠ JERÁBEK
OD 18. 1. 2024 POUZE V KINECH

INZERCE FMP 2065/01

www.auta-lpg.cz

☞ **Montáže LPG**
☞ **Revize LPG-CNG**
☞ **Servis**

776 226 998

Kunčičky u Bašky 66

Jen v naší stanici jsme v loňském roce evidovali přes dva tisíce případů zraněných zvířat a ptáků

V případě Petra Orla je zcela naplněno latinské rčení *nomen omen*. Vedoucí a spoluzakladatel Záchranne stanice zvířat v Bartošovicích miluje už od dětství přírodu a divoká zvířata. Celý svůj život se profesně věnuje ochraně přírody a ekosystému. Je duchovním otcem projektu návratu orla skalního do České republiky, jehož cílem je vytvořit stabilní hnízdní populaci na našem území, za což mu byla v roce 2021 udělena Cena Ivana Dejmalu.

► Jiří Vítězslav Sachr

Scházíme se spolu krátce po silvestrovském veselí. Přestože přibývá počet obcí a měst, které se odklání od tradice pořádání veřejného ohňostroje, velká část obyvatel si nechce tento zážitek odepřít. Dostává se k vám v těchto dnech více poraněných zvířat??

Asi se máme velmi dobře, když za novoroční pyrotechniku lidé utratili více než miliardu korun. Pro nás je to velký problém, pokud se to děje v blízkosti stanice. Bohužel jsme v této souvislosti zaznamenali řadu úrazů ptáků zimujících na vodních plochách ve městech. Ale největší dopad to mělo na kočky a psy, které chováme v našich domovech, což by určitě potvrdili zaměstnanci veterinárních klinik, útluků a městští policisté.

Zdejší stanice už funguje více než čtyřicet let. V minulosti se orientovala na záchranu dravců a sov, postupně se její záběr rozšířil na další volně žijící zvířata. Mohl byste říci něco k její historii? Kdo stál u jejího vzniku?

V České republice existuje síť 34 záchraných stanic, které mají

svou územní působnost a jejich činnost koordinuje Český svaz ochránců přírody. Záchraná stanice v Bartošovicích je nejstarším zařízením svého druhu ve Střední Evropě. U jejího vzniku stál lesní inženýr a můj pozdější kolega Ivo Otáhal, který v roce 1975 nastoupil do Vlastivědného ústavu v Novém Jičíně, kde vybudoval sokolnické středisko. Jeho činnost se brzy dostala do povědomí širokého okruhu lidí, kteří se na nás začali obracet s nálezy mláďat dravců a sov, jejichž populace byly v důsledku tehdejších postupů v zemědělství zcela zdecimovány a patřily k nejhroženějším v tehdejší Československu.

Ještě do oficiálního otevření stanice 28. října 1983 jsme přijali 283 zvířat. Kromě zmiňovaných sov a dravců také drobné pěvce, ale i labutě a volavky. Od roku 1988 jsme existovali pod názvem Stanice na záchranu genofondu a naše náplň se rozšířila o rostlinnou sféru. Když jsme ji v roce 1992 převzali od státu, přijali jsme její současný název.

Vedete si evidenci, kolik kusů a živočišných druhů prošlo za celou dobu vaší péčí? Jak jste na tom byli v uplynulém roce?

Legislativa, kterou jsme povinni dodržovat, je přísnější než ta, která se týká zoologických zahrad, a patří k ní také podrobná evidence příjmu každého zvířete a jeho dalšího osudu – proč bylo přijato, jak bylo veterinárně ošetřeno, zda bylo utraceno, případně za jakých okolností uhynulo nebo kdy se nám jej podařilo navrátit zpět do volné přírody. Je s tím spojena velká administrativa, ale díky ní máme podchycen každý případ, který nám prošel rukama. Za více než čtyřicet let naší činnosti v Bartošovicích to bylo téměř čtyřicet tisíc živočichů a přes tři stovky druhů nejen volně žijících zvířat a ptáků, ale i domácích mazlíčků. V loňském roce jsme evidovali 2307 případů, z toho 232 od vás z Frýdku-Místku a 48 z Frýdlantu nad Ostravicí. V obou těchto lokalitách si drží prvenství ježek západní, kterých jsme přijali 57, následují ježek východní, rehek zahradní, rorýs obecný, poštolka, zajíc, veverka, několik druhů netopýra, jestřáb, krahujec, volavka popelavá nebo labuť velká, ale i vzácnější kusy jako luňák červený, puščík bělavý, husa velká či ledňáček říční.

Nemůžeme fungovat jako útluk, naším posláním je zajistit návrat těchto tvorů zpět do volné přírody, to je priorita. Pak máme případy s trvalým poškozením,

které si ponecháváme v rámci naší expozice nebo jako adoptivní rodiče, pokud tvoří pár – třeba u poštolek, kterým do hnízda podkládáme mláďata. Naše úspěšnost končí na 55 %, lépe to opravdu nejde. V případech fatálního poškození jsme často nuceni rozhodnout o ukončení jejich života. Je nám to líto, ale tak to je.

S jakým nejčastějším typem zranění se u jednotlivých druhů zvířete setkáváte?

Povětšinou jsou spojena s mláďaty, která jsou osiřelá nebo zraněná po vypadnutí z hnízda. Těch je zhruba polovina a je s nimi spojená další činnost, protože je kromě ošetření musíte ještě krmit. Pak jsou to další důvody, zejména traumatické po střetu s dopravními prostředky, úrazy na sloupech nízkého, ale především vysokého napětí, kterým stále chybí plastové chrániče, a u mnohých případů nejsme příčinu úrazu schopni ani určit. Setkáváme se, stejně jako je tomu u lidí, se zvířaty, která onemocněla některým z virových nebo bakteriálních onemocnění. Velké procento je zranění mladých zajíčků po útoku koček nebo psů a bohužel častěji než v minulosti přicházíme do styku se záměrně postřelenými druhy chráněného

ptactva, jakými vloni byli sokol, moták lužní nebo hnízdičí čáp u Příboru. Ve všech těchto případech jsme podávali trestní oznámení, ale pravděpodobnost úspěšného dopadení pachatele je bohužel velmi nízká. V neposlední řadě vyjždíme k odchytu zatoulaného ptactva a zvěře do velkých průmyslových hal, to je někdy práce i na několik dní...

Bez nadsázky lze říct, že se nezastavíte. Máte se svými svěřenci plně ruce práce. Kolik osob se podílí na chodu stanice? Jde o zaměstnance, nebo dobrovolníky?

Zajistit nepřetržitý provoz stanice na bázi dobrovolné spolupráce je dnes absolutně nemožné. Doba, kdy se o část poraněných zvířat starali kolegové doma, je nenávratně pryč.

V současnosti je nás v Bartošovicích devět, z toho jsou dva pracovníci zaměstnaní na zkrácený úvazek. Péče o živočichy tvoří základ naší práce, ale zhruba ze čtyřiceti pěti procent se věnujeme také environmentální výchově. Provoz je kvůli vysoké návštěvnosti čím dál náročnější. Během sezony máme i třináct průvodců, kteří se návštěvníkům věnují o víkendech a přes prázdninové měsíce. V průběhu školního roku připravujeme speciální programy pro školy.

Spolupracujete s veterináři, nebo máte svého vlastního?

Základní a jednodušší úkony ošetření zvládneme sami. Pokud potřebujeme provést rentgen nebo charakter zranění vyžaduje operaci nebo složitější zákrok, obracíme se na trojici veterinárních lékařů, se kterými v rámci Moravskoslezského kraje spolupracujeme.

Začátkem prosince proběhla napříč tiskovými médii a on-line prostorem zpráva o odchytu rysího mláděte na zahradě jednoho domku v Dobré. Před veškerou snahu o jeho záchranu ale před Vánocemi uhynulo. Co k tomu můžete říct?

Na základě telefonátu obyvatel domku v centru Dobré, že mají na zahradě zřejmě mladého rysa ostrovida, jsme vyrazili na místo. Zjistili jsme, že se jedná o zhruba šestiměsíční mládě, které uvízlo v koruně mohutného ořešáku ve výšce asi deseti metrů. Nevypadalo, že je v dobré kondici, bylo

vyhladovělé o hmotnosti pouhých 5100 gramů a po souboji se psem vykazovalo drobná zranění. Bez pomoci by nebylo schopno přežít v zimních podmínkách. Bylo zřejmé, že se vodící samiči muselo něco stát. Vlastně to byl malý zázrak, že se mu podařilo přejít velmi frekventované komunikace a dostat se bez zranění až do středu obce.

Sami jsme nebyli schopni zvíře ze stromu sundat, a tak jsme požádali o pomoc hasiče. I když se odchyt podařil bez dalšího zranění, nešlo vůbec o jednoduchý zákrok. Plánovali jsme, že kotě bude u nás minimálně do jara, ale přes naši veškerou snahu před Vánocemi uhynulo. Chtěli jsme být optimističtí, ale nevyšlo to. Velmi dobře víme, jak je život křehký, jak neskutečně rychle dokáže vyprchat. V tomto případě se nás to všech velmi dotklo a ještě dlouho se s tím budeme smířovat... Původně jsme ani nechtěli tuto zprávu před svátky zveřejňovat. Příčinou úhynu byla sepse, která vznikla zkrěhnutím sliznice a následnou rupturou (prasknutím) v oblasti tlustého střeva. Tím došlo k otravě organismu. Fatální problém, se kterým si u divokých zvířat neumí veterinární medicína poradit. Nutno dodat, že rysí kotě jsme již s tímto zdravotním problémem přijali.

Je nález opuštěného rysího mláděte něco výjimečného?

Šlo opravdu o mimořádnou událost. Poprvé se k nám dostala dvě osiřelá rysí kořata začátkem 90. let minulého století. Ty se tehdy ve spolupráci s ostravskou zoologickou zahradou, kde se Ludvík Kunc věnoval programu jejich repatriace, podařilo na Šumavě vrátit zpět do volné přírody. Další dva případy jsou z posledních tří let, kdy se jednalo o dospělé kusy. První z této dvojice byl postřelený loveckou zbraní a odešel do rysího nebe dříve, než jsme ho stačili dopravit k veterinárnímu vyšetření, druhý byl skrz naskrz prolezlý nemocí. Jestliže se váha dospělého rysa pohybuje kolem pětadvaceti kilogramů, tento zbídačený jedinec měl pouhých šest a také u něj se jeho záchranu nepodařila.

Abychom byli i optimističtější, v posledním týdnu loňského roku jste do volné přírody vypustili část vašich pacientů. O koho šlo a jak taková akce probíhá?

Nebyla to žádná výjimečná akce, zvířata vypouštíme průběžně každý týden. Jakmile se ze svých zranění vyléčí a zrehabilitují natolik, že se o sebe umí sama postarat, navracíme je do jejich přirozeného prostředí. V závěru roku to byli králíček obecný, krahujec, desítky sov – jeden puštík bělavý, puštící obecní, kalousi ušatí... Vybíráme jim klidné lokality s dostatkem potravy na celém území naší působnosti. Někdy jedeme pro nahlášený příjem a víme, že v okolí je vhodná destinace pro jejich vypuštění, tak je vezmeme s sebou a rozloučíme se s nimi. Pokud je to možné, vše zdokumentujeme, vzácnější druhy vybavíme vyslačkou a sledujeme jejich další osud. Díky tomu máme přehled o pohybu káně rousné při jejím tahu na sever Evropy, kterou jsme po vyléčení vypustili na jaře loňského roku. Ve Švédsku, v severním výběžku u jezera Paittasjarvi, obsadila domovské teritorium a s velkou pravděpodobností úspěšně hnízila. Od poloviny září je na cestě na zimoviště, nejvíce se zdržovala v pobaltských státech, nejjižněji zalétla na severovýchod Polska.

Nyní tráví čas na severu Lotyšska a je zřejmé, že má v těchto oblastech dostatek potravy, nic ji zatím nenutí táhnout jižním směrem. Obdobně sledujeme orly skalní, které jsme vypustili v letech 2006 až 2017 v rámci programu jejich návratu do České republiky. Ve všech případech šlo o tzv. druhá mláďata ze Slovenska, která by byla zabita starším sourozencem kvůli tzv. kainismu (jev, kdy starší, zpravidla silnější sourozenec krátce po vylíhnutí usmrtí mladšího, slabšího sourozence). Orli skalní jsou vázáni na místo svého narození a nově vzniklé páry osidlují oblasti výhradně v blízkosti rodičovského páru. Proto je téměř vyloučeno, že by se populace orla skalního rozšířila i na území České republiky přirozenou cestou, respektive určitě bych se toho v aktivním věku nedočkal.

V neposlední řadě je naplní vaší práce edukační činnost. Co všechno se u vás mohou mladí přírodovědci dozvědět? Jste zájemcům o vaši činnost otevření i v zimním období?

Edukační činnosti se věnujeme od počátku, ale na vyšší level

jsme to posunuli v roce 2014, kdy jsme zde otevřeli návštěvnické centrum. Vloni k nám přišlo 14 346 návštěvníků, čímž jsme se dostali na předcovidovou úroveň, a věříme, že to bude letos ještě lepší. Máme připraveno kolem desítky výukových programů pro širokou věkovou skupinu – od nejmenších školáků až po studenty vysokých škol. Považujeme za nutné a potřebné, aby v generaci našich dětí a mládeže vznikl vztah a cit k okolní přírodě, aby jim nebylo lhostejné, jak se k ní mnohdy necitlivě chováme. Zatímco máme v zimním období expozici zazimovanou a provádíme převážně údržbu, naši lektoři přednášejí dětem přímo ve školách. Od dubna se pak znovu otevíráme v celé své nabídce veřejnosti, kterou tímto zvu k návštěvě Bartošovic.

Přijímáte na svou činnost finanční dary od veřejnosti?

Peníze jsou pro naši činnost samozřejmě potřeba. Zhruba polovinu našich nákladů získáváme od státu a samospráv – Ministerstva životního prostředí,

Moravskoslezského kraje a od obcí a měst v našem regionu. O zbytek se musíme postarat sami, ať už žádostmi o granty a vstupem do různých projektů, vlastní činností v návštěvnickém středisku, ale i díky pravidelným donátorům z řad široké veřejnosti. Co se nám zatím nedaří, je oslovit a získávat finanční podporu ze strany podnikatelského sektoru.

Jste optimista? Co byste v oblasti ochrany přírody u nás změnil?

Jsem realista. Naši práci lze stále zlepšovat, vzdělávat se. Potřebujeme dobudovat pečovatelskou část, ve které zvířecí pacienty přijímáme a staráme se o ně. Když se to podaří, snad s tím budeme za dva roky hotovi. Důležitá je ale také práce v terénu, ochrana biotopů, ve kterých žijeme. Ten tlak na naši krásnou krajinu je enormní, vznikají nesmyslné stavby na nejurodnější půdě, větrné elektrárny v teritoriu nejvzácnějších druhů ptactva. Proti tomu budu nadále bojovat. Za místo pro přírodu, za kvalitní místo k životu pro nás všechny. ■

Orli skalní vysazeni do volné přírody jsou monitorováni vysíláčkami.

Záchraná stanice a Dům přírody Poodří

724 54 Bartošovice 146

Nálezy zraněných zvířat a konzultace

s tím spojené – tel.: 602 271 836

Účet pro finanční dary: 43-4305880297/ 0100

www.csopnj.cz

ZÁCHRANÁ STANICE
BARTOŠOVICE

Kvalitní a moderní vzdělání nabízí Střední odborná škola ve Frýdku-Místku

Střední odborná škola ve Frýdku-Místku je moderní vzdělávací institucí s dlouholetou tradicí a zároveň jednou z největších odborných škol v našem regionu nabízející žákům širokou škálu učebních i maturitních oborů zaměřujících se na strojírenství, dopravu, opravárenství, zemědělství a lesnictví. Je určena především pro absolventy ZŠ, ale také pro celoživotní vzdělávání dospělých.

Uvažujete, jakou cestou se máte vydat? Chcete získat maturitu, výuční list, nebo dokonce obojí? Střední odborná škola ve Frýdku-Místku je pro vás tou správnou volbou.

A co když během studia zjistíte, že zvolený obor nesplňuje vaše původní představy? V rámci školy můžete obor změnit a pokračovat v jiné formě i zaměření. Zásadní výhodou je dostupnost oborů a široké uplatnění na trhu práce.

Zaměstnavatelé potřebují odborníky a tato škola je umí připravit. Odborný výcvik je realizován ve školních dílnách nebo na smluvních pracovištích významných zaměstnavatelů Moravskoslezského kraje.

Spolupráce s firmami je na SOŠ ve Frýdku-Místku základem celé odborné přípravy. Žáci absolvují praxe ve firmách, které v našem regionu mají svou tradici a dobré jméno: NOVOGEAR, VÚHŽ, MOTOR Lučina, DAS, FERRIT, VYNCKE, Reno Farma Beskyd Palkovice nebo také H.A.S., a tím není seznam partnerů školy zdaleka u konce. Mnoho žáků získá ještě před koncem studia jistotu pracovní smlouvy.

Za kvalitně zavedenou produktivní práci získávají žáci finanční odměnu. Učebnice, ochranné pracovní oděvy, nářadí i materiál pro výuku škola poskytuje zdarma. V nejvíce žádaných a podporovaných oborech na trhu práce mohou žáci navíc získat roční krajské prospěchové stipendium ve výši až 10 000 Kč. V rámci studia mohou absolventi získat také mnoho dílčích osvědčení: řidičská oprávnění pro skupiny B, C, T, svářečské průkazy, elektrotechnickou kvalifikaci dle zákona č. 250/2021 Sb., práce s motorovou pilou a další dílčí kvalifikace, které absolventům pomohou prosadit se snadněji na trhu práce.

Ve Střední odborné škole pravidelně organizují praktické dílny pro žáky ZŠ, kvalifikační kurzy pro širokou veřejnost a probíhá zde také spolupráce s různými profesními sdruženími.

Kvalitní vybavení pro praxi je základem dobré výuky a zvýšení úrovně vzdělávání v nabízených oborech. Výuka probíhá v moderních prostorách. Žáci využívají ultramoderní laboratoř virtuální reality, interaktivní jazykové učebny, novou moderní laboratoř kontroly a měření, 3D tisku, elektrolaboratoř, dílnu s CNC stroji a CNC plazmovým palicím strojem, které jim umožňují co nejlépe se připravit na jejich budoucí profesi. V neposlední řadě je nutné zmínit i významnou investici zřizovatele školy, Moravskoslezského kraje, kterou je končící výstavba nových moderních dílen praktického vyučování pro strojírenské a dopravní obory. Na žáky čekají špičkově vybavené prostory pro ruční zpracování kovů, kovárna, svařovny kovů a plastů, soustružny, frézárny, CNC učebny, autodílny pro osobní a nákladní vozidla a elektrodílny.

Důležitým je fakt, že škola byla Ministerstvem zemědělství ČR jmenována Centrem odborné přípravy, což s sebou přineslo i nemalé investice do kompletní modernizace zemědělské techniky.

A co dodat závěrem? Profesionální přístup s důrazem na praktickou výuku, spolupráce s desítkami známých firem v regionu a jistota uplatnění na trhu práce, to jsou hlavní výhody studia na Střední odborné škole ve Frýdku-Místku. Můžete se přesvědčit sami. (pr)

**Střední odborná škola
Frýdek-Místek, p. o.
Lískovecká 2089, Frýdek-Místek
Tel.: 558 621 792
e-mail: sosfm@sosfm.cz
www.sosfm.cz**

**Střední odborná škola,
Frýdek-Místek,**
příspěvková organizace

Tradiční Tříkrálový průvod opět propojil obě části města

15. 2., 16:30 Frýdecká a místecká kina

Přednáška a doprovodná prezentace přiblíží historii kin v Frýdku-Místku (Slovan, Beskyd, Vlast, Permon, Jadran, P. Bezruč a další). Nebudou chybět ani dobové kinematografické reklamy, slavné i dnes již zapomenuté filmy.

23. 2., 16:30 Trabant – duroplastový zázrak

Do roku 1990 bylo vyrobeno 2 818 545 kusů automobilů této značky. Prezentace přiblíží jejich historii.

29. 2., 16:30 Šedesát let Fiatu 850

Moderní a elegantní Fiat 850 se vyráběl v letech 1964–1971. Přednáška přiblíží historii, typy a různé modifikace tohoto dříve populárního automobilu.

Knihovna Místek**30. 1., 17:00 Dřevěné Beskydy**

Beseda s fotografem Miroslavem Lyskem, který při svých putováních mapuje dřevěné objekty v Beskydech a v našem okolí. Zajímají jej objekty sakrální (kostely, kaple, kříže), ale i občanské stavby (zvoničky, mlýny, mlýnky, rozhledny, dřevěnice, sochy). Současně uvádí tyto lokální objekty do širších vztahů v rámci naší republiky i sousedních států.

Náměstí Svobody, Místek**3. 2., 8:00 Masopustní jarmark**

Prodej tradičních masných specialit, program pro malé i velké, masopustní průvody, vyprávění řezníka Krkovičky, kejklíři, pohádky, kapela, soutěže a hry.

Lidový dům, Místek**4. 2., 15:00 Karneval pro děti****10. 2., 19:00 Pochování basy****21. 2., 9:00 Karneval pro zdravotně postižené****Národní dům, Místek****8. 2., 18:30 Host Libora Magdoně – Jan Roskovec**

Jak viděli svět a co chtěli sdělit autoři evangelií? Jak zkoumá postavu Ježíše Krista dnešní věda? O tom bude vyprávět doc. Jan Roskovec, Ph.D., český evangelický teolog a biblista, vysokoškolský pedagog z Univerzity Karlovy a kazatel Českobratrské církve evangelické. Zabývá se nejstarším vývojem křesťanského myšlení, zvláště interpretací Ježíše jako původce spásy. Také se účastnil badatelského projektu Jesus Research, zaměřeného k historickým otázkám spojeným s osobou a působením Ježíše z Nazareta, a věnoval se v něm problému Ježíšových zázraků a otázky historických látek v Janově evangeliu.

Muzeum Beskyd, Langův dům**Botanická poradna**

V botanické poradně vám pomohou s určením planě rostoucích rostlin. Dotazy a fotografie můžete zaslat na e-mail, případně domluvit návštěvu, pokud máte rostliny nasbírané. Otevřeno po předchozí domluvě, kontakt: jana.tkacikova@muzeumbeskyd.com, popř. telefonicky na čísle 731 102 532.

Bryologická poradna

Tradiční poradna pro určení vámi přinesených mechorostů. Otevřeno každé pondělí v době 9:00–12:00 hod. a 14:00–18:00 hod. V případě potřeby si lze domluvit určení mechorostů i v jiný všední den po dohodě s bryologem. Kontakt: jana.tkacikova@muzeumbeskyd.com, popř. telefonicky na čísle 731 102 532.

Entomologická poradna

V poradně vám pomůžeme s určením nejen hmyzu, ale případně i jiné skupiny bezobratlých. Hmyz k determinaci lze přinést živý nebo mrtvý. Některé druhy bezobratlých lze určit také na základě fotografie, kterou můžete poslat na níže uvedený e-mailový kontakt. Otevřeno po předchozí domluvě, kontakt: petr.jeziorski@muzeumbeskyd.com, popř. telefonicky na čísle 558 628 001, kl. 42.

Zoologická poradna

Zoologická poradna je zájemcům k dispozici nepřetržitě po celý rok. Schůzku prosíme domluvit předem, případně pro urychlení je možné posílat fotografie na níže uvedený e-mail. Kontakt: katerina.janova@

muzeumbeskyd.com, popř. telefonicky na čísle 558 628 001, kl. 41.

Muzeum Beskyd, Studijní knihovna

Knihovna nabízí všem zájemcům o odbornou a regionální literaturu více než 38 000 svazků a také několik druhů přírodovědných a společenskovedných vědeckých časopisů. Knihovní fond zahrnuje především naučnou literaturu se vztahem k regionu Frýdecko-Místecka, popř. severní Moravy a Slezska. Naše knihovna je specializovanou knihovnou a knihy si zde můžete zapůjčit pouze prezenčně. Vstup z prvního nádvoří frýdeckého zámku. Otevřeno: pondělí, čtvrtek: 9.00–12.00, 13.00–17.00, pátek: 9.00–12.00.

INZERCE FMP-2068/01

**SŠ dřevo stavba elektro
ŘEMESEL
FRÝDEK-MÍSTEK**

**STŘEDNÍ ŠKOLA ŘEMESEL
FRÝDEK-MÍSTEK**
„DÁVÁME SVĚTU ŘEMESLNÍKY“

MATURITNÍ OBORY
ELEKTROTECHNIKA, STAVEBNICTVÍ,
NÁBYTKÁŘSKÁ A DŘEVAŘSKÁ VÝROBA

UČEBNÍ OBORY
ELEKTRIKÁŘ, INSTALATÉR, TRUHLÁŘ, TESAŘ,
ZEDNÍK, MECHANIK PLYNOVÝCH ZAŘÍZENÍ

SPECIÁLNÍ UČEBNÍ OBORY
STROJÍRENSKÉ PRÁCE, ZEDNICKÉ PRÁCE,
STRAVOVACÍ A UBYTOVACÍ SLUŽBY

DVOULETÉ NÁSTAVBOVÉ STUDIUM S MATURITOU
NÁBYTKÁŘSKÁ A DŘEVAŘSKÁ VÝROBA,
PROVOZNÍ ELEKTROTECHNIKA

JEDNOLETÉ STUDIUM S VÝUČNÍM LISTEM
INSTALATÉR, MECHANIK PLYNOVÝCH ZAŘÍZENÍ,
TRUHLÁŘ, TESAŘ, ELEKTRIKÁŘ, ZEDNÍK

MOTIVAČNÍ A PROSPĚCHOVÁ STIPENDIA AŽ 51 000 Kč

Uchazečům o studium nabízíme také možnost individuálních konzultací a návštěvu školy. Kontaktujte nás na tel.: 728 979 399.

STŘEDNÍ ŠKOLA ŘEMESEL, FRÝDEK-MÍSTEK, P. O.
Mgr. Vladimír Švidrnoch, DiS.
svidrnoch@ssremesel.cz
www.ssremesel.cz
tel.: 728 979 399

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Moravskoslezský kraj

SKUPINA ČEE

Příspěvková organizace
Městského úřadu Místek

**FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT
distribuuje Česká distribuční, a. s.**

V případě, že vám nebyl doručen, obraťte se na reklamační oddělení společnosti:
tel.: 800 888 558 nebo e-mail: info@distribucni.cz. Vždy uveďte kompletní adresu.

Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

► Kateřina Janásová

Wolkerova ulice

Třetího ledna letošního roku uplynulo 100 let od úmrtí básníka Jiřího Wolkeru, který svou tvorbou vyvolal diskuzi o směřování nejen nastupující básnické generace. Polemiky a výklad Wolkerova díla přispěly k širší reflexi proměn moderní české poezie a literatury 1. poloviny 20. století. Narodil se 29. března 1900 v Prostějově do dobře situované rodiny bankovního úředníka.

Vyrůstal v kulturně a společensky aktivním prostředí: hrál na housle a klavír, cvičil v Sokole, byl

členem skautského oddílu. Literárně začal tvořit už v době studií na místním gymnáziu: sestavoval

školní časopis, přispíval do Sborníku českého studentstva na Moravě a ve Slezsku. Ve studiích poté pokračoval na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Pražské prostředí ho nasměrovalo do levicově zaměřené umělecké společnosti. První básnická sbírka Host do domu vyšla v roce 1921, o rok později Těžká hodina. Napsal také několik pohádek, např. Pohádka o listonošovi, O milionáři, který ukradl slunce. Některé jeho básně byly zhudebněny, např. Šumařovo dítě (balada pro orchestr od Leoše Janáčka) nebo Balada o očích topičových v provedení skupiny Hm.

Ve 23 letech onemocněl tuberkulózou a ani delší pobyt v sanatoriu v Tatranské Poljance mu nepomohl. Zemřel 3. ledna 1924 v Prostějově, kde je také pochován.

Již 66. ročník celostátního festivalu poezie Wolkerův Prostějov se konal v červnu 2023.

Wolkerova ulice s činžovními domy je jednou z ulic, které se budovaly na nově vznikajícím sídlišti Spořilov v 2. polovině padesátých let 20. století v Místku. ■

V kvalitě života jsme ve Frýdku-Místku až za stovkou

Konec každého roku, tedy i toho loňského, je ve znamení různých anket, vyhlášení vítězů i poražených, statistik a dalších akcí, které se přímo nebo nepřímo dotýkají našeho života. K takovým akcím se řadí i pravidelné šetření, které sleduje oblasti zdraví a životního prostředí, materiálního zabezpečení i dostupnosti vzdělávání, nabídky služeb a vztahů komunity. V žebříčku hodnocených obcí z celé ČR je

jich zastoupeno 206. Nejvyšší kvalitu života mají podle projektu Obce v datech občané středočeských Říčán, které se na prvním místě umístily již šestkrát. Druhé místo tradičně obsadila Praha a třetí skončil Brandýs n. L. – Stará Boleslav. Předposlední a poslední jsou také tradičně Orlová a Karviná. Skokanem roku se stalo západočeské město Cheb, které poskočilo o 85 míst na celkové 84. místo. Pokud se

zaměříme na nejbližší okolí Frýdku-Místku, který zaujímá 127. místo, tak nejlépe se žije občanům ve Frýdlantu n. O. Jsou na 48. místě žebříčku. Frýdek-Místek za sebou nechává Ostravu (161), Nový Jičín (164), Třinec (170), Český Těšín (187), Havířov (201) a již zmiňovaná města Orlovou a Karvinou.

Přitažlivost podle sociologů získávají menší města s dostatečnou infrastrukturou pro občany, která

nabízejí z hlediska lidí nejlepší poměr kvality života a zároveň přijatelných životních nákladů. Také dostupnost bydlení za přijatelné ceny je dalším hodnotícím faktorem. Hlavně v loňském roce byla občany měst brána na zřetel blízká vzdálenost se sousedními zeměmi, především Německem a Polskem, protože nákup potravin v těchto státech zůstává finančně stále výhodným oproti ČR. ■

INZERCE FMP 2023/01

Rohlik.cz na Frýdecko-Místecku

Rohlik.cz – Boží online supermarket s doručením až ke dveřím! Stačí se jen zaregistrovat, zadat svou adresu a můžete nakupovat. Rohlík toho svým zákazníkům však nabízí ještě mnohem víc.

Rozsáhlý sortiment: S nejširší nabídkou na českém trhu vám přinášíme vše, co si jen můžete přát. Lokální ovoce i zeleninu, křupavé pečivo, maso z kvalitních chovů a kopec dalších skvostů.

Rychlé doručení: Nákup vám přivezeme už do 240 minut od objednání – bez ohledu na den v týdnu!

Ohleduplnost k životnímu prostředí: Snažíme se držet ekologickou stopu na minimu. Jezdíme na CNG nebo elektřinu a máme i vratné tašky.

Skvělé ceny: Denně porovnáváme ceny s konkurencí a každý týden pro vás zlevňujeme položky v kategorii „Cenové trháky“. A jestli stejně jako my neradi plýtváte potravinami, určitě se vám zalíbí kategorie „Zachraň a ušetři“.

Záruka kvality: Za naši božskou službu dáme hlavu na špalek! A kdyby přece jen něco nebylo podle vašich představ, bez zbytečných otázek vám hned vrátíme peníze.

Pro osoby starší 65 let nebo držitele kartiček ZTP nabízíme i objednávky po telefonu na naší zákaznické lince +420 800 730 740.

Tak mějte více času na ty, které máte rádi, a užijte si nákupy s Rohlík.cz.

POMUČKA: AMD, ANT, EPS	INICIÁLY PÉVCE HAKENA	POTAH	1. DÍL TAJENKY		ZNAČKA PC PROCESSORU	HRAČKA ANGLICKY	INICIÁLY ZPĚVÁKA KERNDLA	CHEM. ZN. ERBIA	ZVUK TROUBENÍ	IDENTIFI- KAČNÍ ČÍSLO ZKR.	INICIÁLY HERCE EFFY	INICIÁLY BYVALÉHO POLITIKA RAŠINA		ALKALOID V ČAJI	MRAVENEČ ANGLICKY		ŽELEZNICE HOVOR.	TLUSTÉ STŘEVO LATINSKY					
TYP GRAFICKÉHO FORMÁTU ANGL. ZKR.				DRUH SPORTU									CHEM. ZN. TANTALU CITOSLOVCE SKRÍPÁNÍ				DÝCHAČÍ CESTY ZKR.						
CITO- SLOVCE HOUPÁNÍ				2. DÍL TAJENKY INIC. SPIS. NEFFA													MPZ RUMUNSKA ZMIZET VOZEM						
	VSTUPY MINISTER. PRŮMYSLU A OBCHODU																						
VÝROBNA MOUKY					ZESILENÝ ZÁPOR	MALÝ CEDNÍK						OBŘADNÍ ÚKON											
												INICIÁLY ZPĚVÁČKY NAVAROVÉ							JARMO RÁNO				
POVEL KE STŘELBĚ				AKCIOVÁ SPOLEČ- NOST ZKR. NICKY													HOSPO- DÁŘSKÉ NOVINY ZKR.	JMÉNO JAN FRANC. MATKA					
TÝKAJÍCÍ SE OKNA												TÉLOCVIČNÝ PRVEK NEDOBŘÝ						REMÍZA V ŠACHU	ČÁSTI ÚST				
	ZNAČKA AMPÉR- HODINY	DVOJZPĚV INICIÁLY MODERÁTO- RA ANDELA					INICIÁLY SKLADA- TELE DVOŘÁKA	INICIÁLY HERCE BRZO- BOHATEHO	OXID URANATÝ	INICIÁLY HERCE RAŠILOVA	VĚDĚT NÁZEV HLÁSKY N							VOZKOVO CITOSLOVCE CHEM. ZN. ČINU					
NÁSTUP					SVISLÝ LÍČNÍ SOUSTRUH																		
PONIŽENÍ MN. Č.						SPECIÁLNÍ																	

www.ocfryda.cz

Tajenku křížovky se jménem a adresou (bez tohoto údaje nebudete zařazeni do slosování) zasílejte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz **nejpozději do 26. února 2024**. Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda. **Trojice vylosovaných luštitelů se může těšit na svou výhru. Poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda získávají: Renata Bortlová, Jiřina Holá a Zdeněk Hoza z Frýdku-Místků.** Ceny výhercům doručíme.

INZERCE FMP 2060/01

SBĚRNÉ DVORY S.r.o.

VYKUPUJEME

- ZA HOTOVÉ PAPÍR A AKUMULÁTORY
- PŘEVODEM NA ÚČET ŽELEZO A BAREVNÉ KOVY
- ZPĚTNÝ ODBĚR ELEKTROZAŘZENÍ
- VAŠE DOKUMENTY SKARTUJEME
A JEŠTĚ VÁM ZAPLATÍME!

Svazarmovská 88, FM, Bahno tel.: 558 434 321, 723 188 472
 Ostravská 103, Sviadnov tel.: 558 655 075, 602 510 018
 fax.: 558 655 607
 J. Matěje 515, Brušperk tel.: 558 666 441, 606 476 330
 Okružní ulice, Frýdlant n. O. tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz
www.sbernedvory.cz

INZERCE FMP 2073/01

STŘEDNÍ ŠKOLA ZEMĚDĚLSKÁ A PŘÍRODOVĚDNÁ ROŽNOV POD RADHOŠTĚM

NABŘEŽÍ DUKELSKÝCH HRDINŮ 570
TELEFON: +420 571 116 811
MAIL: [INFO@SZESRO.CZ](mailto:info@szesro.cz)
WWW.SZESRO.CZ

AGROPODNIKÁNÍ

- Získání řidičského průkazu na traktor a osobní automobil **ZDARMA**
- Odborné znalosti v oblasti pěstování rostlin a chovu zvířat

EKOLOGIE A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- Odborné znalosti v oblasti environmentu
- Zaměření na **GIS a geodézi**
- Vzdělání pro vodní hospodářství, lesnictví, zemědělství a jiné aplikační obory

ZEMĚDĚLEC – FARMÁŘ

- Získání řidičského průkazu na traktor, osobní automobil, nákladní automobil a průkazu na motorovou pilu **ZDARMA**
- Stipendium až 500 Kč měsíčně

Součástí školy je **školní statek a dílny, školní zookoutek** zaměřený na chov exotických zvířat, **botanická zahrada a úly** se sedmi včelstvy.

Během studia mají žáci možnost navštěvovat **včelařský kroužek** nebo nepovinný předmět **jezdeckví**. **Domov mládeže** pro žáky je v blízkosti školy cca 3 minuty pěší chůzí. Samozřejmostí je **stravování** a možnost ubytovat si v areálu školy psi mazlíčky.

f Střední škola zemědělská a přírodovědná Rožnov pod Radhoštěm
 zemedelka_roznov

Zetka

AKCE
DO KONCE ÚNORA

ČESKÉ SEDACÍ SOUPRAVY

Při předložení tohoto inzerátu
k zakoupené LUMCO[®] sedací soupravě
DÁREK - taburet v ceně 2 390 Kč ZDARMA

ZORA

PUK

Frýdlantská 612, (pod kinem Petra Bezruče)
Frýdek-Místek

www.nabytekzetka.cz

INZERCE FMP 2045/03

INZERCE FMP 2072/01

AUTOBUSOVÉ ZÁJEZDY

Z FRÝDKU MÍSTKU
DO MAĎARSKÝCH
LÁZNÍ

WWW.GEOVITA.CZ
+420 588 208 208

Thermal hotel Visegrád:	1.-5.5.2024	12.400 Kč/os.
	25.-29.10.2024	13.470 Kč/os.
Kehida Termál Hotel:	3.-7.7.2024	13.450 Kč/os.
Thermal Aqua, Hevíz:	1.-5.5.2024	10.850 Kč/os.
	5.-9.5.2024	10.850 Kč/os.
	25.-29.10.2024	10.850 Kč/os.
Hunguest Hotel Bük:	28.3.-1.4.2024	13.450 Kč/os.
	25.-29.9.2024	11.750 Kč/os.
Pelion, Tapolca:	21.-26.4.2024	11.200 Kč/os.
	5.-10.5.2024	11.200 Kč/os.
	6.-11.10.2024	10.690 Kč/os.
Greenfield Golf & SPA, Bük:	8.-12.5.2024	10.960 Kč/os.
	3.-7.7.2024	10.700 Kč/os.
Thermal Mosonmagyaróvár:	25.2.-1.3.2024	7.500 Kč/os.
	4.-8.5.2024	6.090 Kč/os.
	22.-27.9.2024	7.500 Kč/os.
	25.-30.10.2024	7.500 Kč/os.
	3.-8.12.2024	7.500 Kč/os.

INZERCE FMP 2070/01

Střední odborná škola,
Frýdek-Místek,
příspěvková organizace

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ
po telefonické domluvě
kdykoliv

STUDIJNÍ A UČEBNÍ OBORY

- Automobilní
- Ekonomické
- Strojírenské
- Zemědělské

ZDARMA
Certifikáty
a řidičská
oprávnění

WWW.SOSFM.CZ

@sosfmcz

© KLEIN

Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

Šťastná
volba
vzdělání